

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 354/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Lálíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a zo sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuhajdom, Piešťanská 91, Moravany nad Váhom, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 139/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 139/2014 porušené bolo.

2. [REDACTED] p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 260,88 € (slovom dvestošesťdesiat eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Milana Kuhajdu, [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 354/2016-10 z 1. júna 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 139/2014.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 139/2014 okresný súd aj napriek opakovaným urgenciám sťažovateľa do podania sťažnosti ústavnému súdu (9. februára 2016) nerozhodol o námietkach sťažovateľa proti exekúcii, ktoré boli súdnym exekútorom predložené okresnému súdu ešte 2. mája 2014, a „*Neurobil tak ani napriek opakovaným žiadostiam, hoci mu bolo poukázané na závažnosť situácie, ktorá vznikla tým, že exekútor... mimoriadne dlhý čas zadržuje finančnú čiastku*

vo výške 5.100,- Eur, ktorú mu dňa 25.4.2014 zaplatil povinný [REDAKOVANÉ] titulom náhrady škody v prospech oprávneného, v dôsledku čoho mu vo významnej miere narastá úrok z omeškania a aj preto, že mu exekútor navyše bezdôvodne blokuje účet v peňažnom ústave s odôvodnením, že ho nemôže odblokovať, pokiaľ nebude rozhodnuté súdom o podaných námietkach“. Podľa sťažovateľa je okresný súd v danej veci nečinný aj napriek ním podanej sťažnosti na prietahy v konaní adresovanej predsedníčke okresného súdu, ktorá ju uznala za opodstatnenú.

3. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„Od podania námietok do dnešného dňa uplynuli už takmer 2 roky a ja žijem v stave právnej neistoty, mám problém získať nové zamestnanie, pretože sa obávam, že už počas skúšobnej doby by zamestnávateľ zistil, že mám problémy s exekútorom a navyše, sú mi viazané finančné prostriedky na účte, ktoré nevyhnutne potrebujem aj v súvislosti so zakladaním novej rodiny. Postupom Okresného súdu Piešťany mi je upierané právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 odseku 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 odseku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdov v konaní vedenom pod spisovou značkou 12 Er 139/2014 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní číslo 12 Er 139/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietahov,

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- Eur (slovom desaťtisíc euro), ktoré mu je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu,

4. Ukladá Okresnému súdu Piešťany uhradiť trovy právneho zastúpenia [REDAKOVANÉ] vo výške 260,88 Eur na účet advokáta JUDr. Milana Kuhajdu... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 257/16 z 29. apríla 2016 a k vhodnosti ústneho prerokovania listom sp. zn. Spr. 458/16 z 18. júna 2016 a právny zástupca sťažovateľa k vhodnosti ústneho prerokovania prijatej sťažnosti listom z 15. júla 2016.

5.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 257/16 z 29. apríla 2016 okrem prehľadu procesných úkonov okresného súdu v konaní o námietkach povinného proti exekúcii tiež uviedla:

«Dňa 18.03.2014 Okresný súd Piešťany vydal poverenie č. 5204 066832 na vykonanie exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti povinných zaplatiť oprávnenému spoločne a nerozdielne istinu v sume 5097,10 Eur s príslušenstvom, trovy právneho zastúpenia predchádzajúceho konania v sume 278,35 Eur a trovy exekúcie.

Dňa 12. 05. 2014 postúpil súdny exekútor súdu námietky povinných proti exekúcii a proti trovám exekúcie, ktoré podali prostredníctvom svojho právneho zástupcu [REDAKOVANÉ]. Dňa 24.09.2014 bola súdu doručená žiadosť [REDAKOVANÉ] o oznámenie stavu konania. Dňa 27. 03. 2015 bolo do spisu založené splnomocnenie [REDAKOVANÉ] na zastupovanie povinného [REDAKOVANÉ].

Dňa 27.03.2015 bol daný pokyn vyššej súdnej úradníčky na vyhotovenie fotokópie námietok povinných a ich doručenie právnenému zástupcovi oprávneného na vyjadrenie. Pokyn bol zrealizovaný dňa 27.03.2015.

Dňa 07.04.2015 bola súdu doručená žiadosť [REDAKOVANÉ] o oznámenie stavu konania.

Dňa 21.04.2015 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu oprávneného k podaným námietkam.

Dňa 30.07.2015 bola súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o rozhodnutie o podaných námietkach.

Dňa 04.09.2015 bol daný pokyn vyššej súdnej úradníčky na vyhotovenie fotokópie vyjadrenia právneho zástupcu oprávneného a jeho zaslanie právnym zástupcom povinných na vyjadrenie. Zároveň bol súdny exekútor vyzvaný na vyjadrenie a odstránenie rozporov medzi tvrdením právneho zástupcu oprávneného a skutočnosťami uvádzanými povinnými. Táto úprava bola realizovaná dňa 04.09.2015.

Dňa 11.09.2015 bola súdu doručená „Urgencia II“ [REDACTED].

Dňa 22.09.2015 bolo súdu doručené stanovisko súdneho exekútora k výzve a odpoveď [REDACTED]. Vyjadrenie [REDACTED] bolo súdu doručené dňa 23.09.2015.

Dňa 01.10.2015 bolo súdu doručené vyjadrenie [REDACTED] k stanovisku exekútora.

Dňa 28.10.2015 a 18.11.2015 boli súdu doručené žiadosti [REDACTED] o rozhodnutí o námietkach.

Dňa 25.02.2016 bol súdny exekútor vyzvaný na uvedenie skutočností týkajúcich sa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie a trov exekúcie. Odpoveď exekútora bola súdu doručená dňa 29.03.2016.

Dňa 25.04.2016 bolo vydané uznesenie o zamietnutí námietok proti exekúcii a proti trovám exekúcie.

K namietanej nečinnosti súdu vo vzťahu k rozhodnutiu o námietkach povinného si dovoľujem uviesť, že súd s prihliadnutím na zaťaženosť exekučného oddelenia, nedostatočné personálne obsadenie Okresného súdu Piešťany tak sudcami ako aj administratívnym personálom, rotáciu vyšších súdnych úradníkov v rámci jednotlivých súdnych oddelení, konal vo všetkých exekučných veciach v dlhších časových intervaloch, a teda aj v predmetnej exekučnej veci. Z dôvodu potreby konať vo všetkých pridelených veciach primerane rýchlo sú časové obdobia medzi jednotlivými úkonmi súdu dlhšie s ohľadom na vyššie uvedené okolnosti.»

V liste sp. zn. Spr. 458/16 z 18. júna 2016 predsedníčka okresného súdu k vhodnosti ústneho prerokovania prijatej sťažnosti uviedla:

„Netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania...“

5.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedol:

„... od ústneho pojednávania môže Ústavný súd upustiť...“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

9. V súvislosti s prvým kritériom „zložitosť veci“ ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci námietok proti exekúcii sa nepovažuje za právne ani skutkovo zložité, metodika postupu súdov v týchto veciach je jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou. Zložitosti

prerokovávanej veci nenasvedčuje ani charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov a nenamietal ju ani okresný súd.

10. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka skúmaného exekučného konania, ústavný súd v jeho správaní nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu konania. Práve naopak, sťažovateľ opakovane urgoval okresný súd, aby rozhodol o námietkach proti exekúcii, pričom podal aj sťažnosť predsedníčke okresného súdu na priet'ahy v súvislosti týmto konaním, ktorá ju uznala za dôvodnú.

11. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu.

11.1 Podľa § 50 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov *„Námietky proti exekúcii je exekútor povinný doručiť súdu najneskôr do piatich dní od ich doručenia účastníkom. O námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia.“*

11.2 Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva a práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote práve v príčinnej súvislosti s postupom okresného súdu pri rozhodovaní o podaných námietkach proti exekúcii, o ktorých okresný súd od ich predloženia súdnym exekútorom (12. mája 2014) rozhodoval takmer 2 roky (25. apríla 2016), pričom napríklad okresný súd zasielal námietky sťažovateľa a spol. ako povinných z exekúcie na vyjadrenie oprávnenému z exekúcie až 27. marca 2015, t. j. po viac ako 1 roku od ich predloženia okresnému súdu, čo je rovnako ako celková dĺžka konania, resp. rozhodovania o námietkach proti exekúcii, z hľadiska ústavných garancií základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavne neakceptovateľné a neudržateľné. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

11.3 Ústavný súd pri posudzovaní dôvodov podanej sťažnosti nezohľadnil námietku vysokej zaťaženia sudcov okresného súdu, pretože v zmysle konštantnej judikatúry tieto

okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov (obdobne napr. III. ÚS 118/07, III. ÚS 140/07).

III.

12. Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd už uznesením z 25. apríla 2016 rozhodol o námietkach sťažovateľa a spol. ako povinných z exekúcie o ich námietkach proti exekúcii, v konaní o ktorých sťažovateľ namietal porušenie svojich práv, ústavný súd už nepovažoval za nevyhnutné a potrebné podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázať okresnému súdu, aby v tejto veci konal bez zbytočných prieťahov.

13. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

14. Sťažovateľ sa domáhal priznania mu primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €.

15. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením, preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

16. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

17. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v sume 260,88 €. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

17.1 S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 303,16 € vrátane režijného paušálu bez DPH, avšak keďže si právny zástupca sťažovateľa uplatnil nárok na úhradu trov konania iba v sume 260,88 €, ústavný súd, aby nerozhodol *ultra petitem*, priznal sťažovateľovi úhradu iba v ním uplatnenej sume 260,88 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi nárok na úhradu trov za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 (vyjadrenie z 15. júla 2016), pretože okrem vyjadrenia k vhodnosti ústneho pojednávania neprinieslo žiadne podstatné skutočnosti k meritu veci.

18. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016